

ÇEVİRİM İÇİ TÜRKÇE VE TÜRK KÜLTÜRÜ DERSİ ETKİNLİK ÖNERİLERİ

Hafta No: 25

Konu / Tema: Bir Varmış, Bir Yokmuş – Köklerden Geleceğe

Değerli Öğretmenlerimiz,

Çevrim İçi Türkçe ve Türk Kültürü derslerimizin 25. Haftasına geldik. Sizlerin çalışmalarınıza ek olarak kitaplarımızda yer alan temalarla bağlantılı Türk kültürü ile ilgili haftalık konuları, bu konuları ele alırken kullanabileceğiniz etkileşimli içerikleri ve ayrıca çevrim içi sınıfınızda uygulanmak üzere önerdiğimiz etkinlikleri paylaşacağız. Daha önceki haftalarda olduğu gibi yine etkinlik önerilerimiz ve etkileşimli içeriklerimiz öğrencilerin yaş ve dil yeterliklerine göre 4 temel grup altında sınıflandırılmıştır.

Sizlerden beklentimiz, kendi grubunuzdaki öğrencilerin özelliklerini dikkate alarak bu etkinlikleri uyarlamanız ve rutin programınıza ek olarak bu kültürel konulara dersinizin kısıtlı bir bölümünde yer vermenizdir.

Amacımız, öğrencilerin bir yandan Türkçeyi öğrenirken diğer yandan da kadim Türk kültürü bilgilerini derinleştirmektir. Sizlerin deneyimi ve özgünlüğü ile bu etkinliklerin çok daha etkili bir hâl alacağına inanıyoruz.

Bu haftaki konumuzu tüm grup öğrencilerimiz için “**Şarkıdan Dile, Türküden Gönüle**” olarak belirledik. Bu konu çerçevesinde öğrencilerimizin:

- **Şarkı ve türkülerle ilgili temel ifadeleri** dinledikleri çocuk şarkıları ve farklı yörelere ait türkülerden hareketle tanımlarını ve anlamlandırmalarını,
- **Türk enstrümanlarını** tanıyarak bu enstrümanların şarkı ve türkülerdeki yerini fark etmelerini,
- **Türkiye'nin 7 bölgesinden seçilen 7 türkü aracılığıyla** kültürel çeşitliliği fark etmelerini, her türkünün ait olduğu bölgeye özgü özellikleri (dil, ezgi, tema) ayırt ederek duygu ve düşüncelerini paylaşmalarını hedefliyoruz.

Her zaman ifade ettiğimiz gibi burada önerilen etkinlikleri belirlenen konu çerçevesinde kendi sınıfınızın öğrenme ihtiyaçlarına göre uyarlama konusunda öğretmenlerimizin katkısı esastır.

Derste uyguladığınız birbirinden farklı etkinlikleri **ulkemyanimda** platformunda yansıtmanızı ise sabırsızlıkla bekliyoruz.

Hepinize verimli ve keyifli bir ders diliyoruz.

ŞARKIDAN DİLE, TÜRKÜDEN GÖNÜLE

DİL SEVİYESİ

ÖNERİLEN ETKİNLİKLER

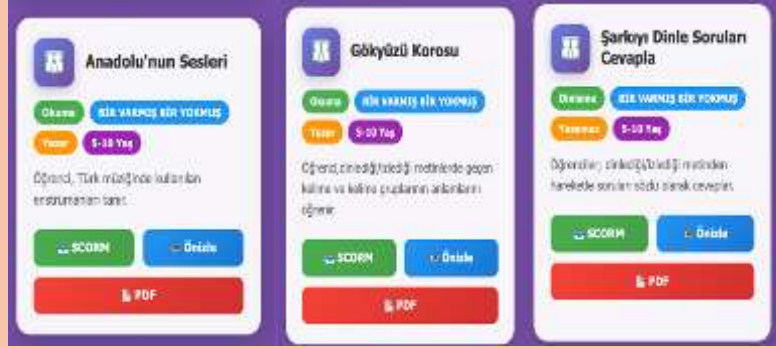
5-10 Yaş Anlar ama
Konuşamaz

5-10 Yaş Anlar,
Konuşur ama
Yazamaz

- Selamlaşma
- Bugün dersimize kalbimizden geçen notalarla, ruhumuzu dinlendiren o güzel seslerle başlıyoruz. Çocuklar, Türk kültüründe şarkıların çok önemli bir yeri vardır. İnsanlar bazen sevinçlerini, bazen üzüntülerini, bazen de sevgilerini şarkılarla anlatır. Hepinizin sevdiği, duyduğunda size huzur veren ya da heyecanlandıran bir şarkı vardır değil mi? (Öğrencilerin cevapları alınır, neden o şarkıyı sevdikleri sorulur.) Aslında şarkılar sadece bir melodi değildir, onlar bizim '**sesli kütüphanemizdir**'. Bir şarkının sözlerine baktığınızda o dönemin Türkçesini, insanların nasıl yaşadığını ve neler hissettiğini hemen anlarsınız.
- Çocuklar, şimdi sizden bir ricam var; gözlerinizi kapatın. Size, kültürümüzü yansıtan üç farklı enstrüman sesi dinleteceğim. Bakalım bu sesler size neler hissettirecek? (*Sırasıyla 20-30 saniyelik kısa kayıtlar dinletilir*). Tercihe bağlı olarak 1. Ses "Bağlama" 2. Ses "Ney" 3. Ses "Kemençe" olarak verilebilir. "Çocuklar, dikkat ettiniz mi? Kemençe çalınca yerimizde duramıyoruz, içimiz kıpır kıpır oluyor. Ney çalınca ise derin düşüncelere dalıyoruz. Bağlamanın tellerine dokunulduğunda ise içimizi bir sıcaklık kaplıyor. Aslında Türkçemizdeki kelimeler de tam olarak böyledir. Bazı kelimeler coşkuludur, kemençe gibi bizi heyecanlandırır; bazıları ise hüzünlüdür, ney gibi..."
- 'Vatan' kelimesini az önce dinlediğimiz bu enstrümanlardan biriyle anlatacak olsaydınız hangisini seçerdiniz? Neden? Bu kelime sizin gönlünüzde hangi enstrümanın sesiyle canlanıyor? *Öğrencilerin cevapları alınır. Örneğin; 'Bağlama seçerdim çünkü toprağımızı hatırlatıyor.' veya 'Ney seçerdim çünkü vatan huzur verir.' gibi yorumlar üzerinde durabilirsiniz.*
- Sonrasında Materyal fabrikasında bulabileceğiniz şu etkinlikleri yapabilirsiniz:

	 <ul style="list-style-type: none"> • Ders Sonunda öğrencilere, Türk kültürüne ve Türkçenin doğru kullanımına uygun kısa çocuk şarkıları dinletilir. Her öğrenciden dinlediği şarkı için yeni bir başlık belirlemesi istenir.
<p>5 -10 Yaş Anlar, Konuşur ve Yazar</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selamlaşma • Bugün dersimize kalbimizden geçen notalarla, ruhumuzu dinlendiren o güzel seslerle başlıyoruz. Çocuklar, Türk kültüründe şarkıların çok önemli bir yeri vardır. İnsanlar bazen sevinçlerini, bazen üzüntülerini, bazen de sevgilerini şarkılarla anlatır. Hepinizin sevdiği, duyduğunda size huzur veren ya da heyecanlandıran bir şarkı vardır değil mi? (Öğrencilerin cevapları alınır, neden o şarkıyı sevdikleri sorulur.) Aslında şarkılar sadece bir melodi değildir, onlar bizim 'sesli kütüphanemizdir'. Bir şarkının sözlerine baktığınızda o dönemin Türkçesini, insanların nasıl yaşadığını ve neler hissettiğini hemen anlarsınız. • Çocuklar, şimdi sizden bir ricam var; gözlerinizi kapatın. Size, kültürümüzü yansıtan üç farklı enstrüman sesi dinleteceğim. Bakalım bu sesler size neler hissettirecek? (Sırasıyla 20-30 saniyelik kısa kayıtlar dinletilir). Tercihe bağlı olarak 1. Ses “Bağlama” 2. Ses “Ney” 3. Ses “Kemençe” olarak verilebilir. "Çocuklar, dikkat ettiniz mi? Kemençe çalınca yerimizde duramıyoruz, içimiz kıpır kıpır oluyor. Ney çalınca ise derin düşüncelere dalıyoruz. Bağlamanın tellerine dokunulduğunda ise içimizi bir sıcaklık kaplıyor. Aslında Türkçemizdeki kelimeler de tam olarak böyledir. Bazı kelimeler coşkuludur, kemençe gibi bizi heyecanlandırır; bazıları ise hüzünlüdür, ney gibi..." • 'Vatan' kelimesini az önce dinlediğimiz bu enstrümanlardan biriyle anlatacak olsaydınız hangisini seçerdiniz? Neden? Bu kelime sizin gönlünüzde hangi enstrümanın sesiyle canlanıyor? <i>Öğrencilerin cevapları alınır. Örneğin; 'Bağlama seçerdim çünkü toprağımızı hatırlatıyor' veya 'Ney seçerdim çünkü vatan huzur verir' gibi yorumlar üzerinde durabilirsiniz.</i>

- Sonrasında Materyal fabrikasında bulabileceğiniz şu etkinlikleri yapabilirsiniz:

- Ders sonunda öğrencilere, **Türk kültürüne ve Türkçenin doğru kullanımına uygun** kısa çocuk şarkıları dinletilir. Her öğrenciden dinlediği şarkı için **yeni bir başlık belirlemesi** istenebilir.

11-16 Yaş Anlar ama

11-16 Yaş Anlar,
Konuşur ama
Yazamaz

- Derse girmeden **Türk kültürüne ve Türkçenin doğru kullanımına uygun bir türkü** açabilirsiniz. Öğrenciler derse bu sesi dinleyerek girebilirler. Müzik bittiğinde “Az önce dinlediğimiz bu ses aslında sadece bir melodi değil, bizim kültürümüzün aynasıdır. Bir türküye kulak verdiğinizde o dönemin Türkçesini, insanların nasıl sevdiğini, nasıl özlediğini ve nasıl yaşadığını anlarsınız. Türkçemiz türkülerle nefes alır. Ardından “Dinlediğiniz türkü size ne hissettirdi? İçinde geçen hangi kelime sizi etkiledi?” sorularını yöneltebilirsiniz.
- Madem bu türküler bizim zaman makinemiz, hadi gelin şimdi kendi köklerimize gidelim. Kendi memleketinize ait duyduğunuzda size evinizi, toprağınızı ya da büyüklerinizi hatırlatan bir türkü biliyor musunuz? (*Öğrenci cevapları alınır.*)
- Şimdi sizden bir ricam var; gözlerinizi kapatın. Size, kültürümüzü yansıtan üç farklı enstrüman sesi dinleteceğim. Bakalım bu sesler size neler hissettirecek?” (*Sırasıyla 20-30 saniyelik kısa kayıtlar dinletilir*). Tercihe bağlı olarak 1. Ses “Bağlama” 2. Ses “Ney” 3. Ses “Kemençe” olarak verilebilir. Dikkat ettiniz mi? Kemençe çalınca yerimizde duramıyoruz, içimiz kıpır kıpır oluyor. Ney çalınca ise derin düşüncelere dalıyoruz. Bağlamanın tellerine dokunulduğunda ise içimizi bir sıcaklık kaplıyor.
- Sonrasında Materyal fabrikasında bulabileceğiniz

etkinlikleri yapabilirsiniz:

- Etkinlikleri tamamladıktan sonra “Bugün burada hep beraber türkülerimizin izini sürdük. Ama bu yolculuk burada bitmiyor. Sizden bir ricam var: Dersimiz bitince büyüklerinize şu soruyu sorun: **“Bizim memleketimizin ruhunu anlatan o türkü hangisi? Ve o türkünün bir hikâyesi var mı?”** Gelecek derse kadar kulağınız türkülerde olsun.

11-16 Yaş Anlar,
Konuşur ve Yazar

- Derse girmeden **Türk kültürüne ve Türkçenin doğru kullanımına uygun bir türkü** açabilirsiniz. Öğrenciler derse bu sesi dinleyerek girebilirler. Müzik bittiğinde “Az önce dinlediğimiz bu ses aslında sadece bir melodi değil; bizim kültürümüzün aynasıdır. Bir türküye kulak verdiğinizde o dönemin Türkçesini, insanların nasıl sevdiğini, nasıl özlediğini ve nasıl yaşadığını anlarsınız. Türkçemiz türkülerle nefes alır.” Ardından “Dinlediğiniz türkü size ne hissettirdi? İçinde geçen hangi kelime sizi etkiledi?” sorularını yöneltebilirsiniz.
- Madem bu türküler bizim zaman makinemiz, hadi gelin şimdi kendi köklerimize gidelim. Kendi memleketinize ait duyduğunuzda size evinizi, toprağınızı ya da büyüklerinizi hatırlatan bir türkü biliyor musunuz? (*Öğrenci cevapları alınır.*)
- Şimdi sizden bir ricam var; gözlerinizi kapatın. Size, kültürümüzü yansıtan üç farklı enstrüman sesi dinleteceğim. Bakalım bu sesler size neler hissettirecek?*(Sırasıyla 20-30 saniyelik kısa kayıtlar dinletilir)*. Tercihe bağlı olarak 1. Ses “Bağlama” 2. Ses “Ney” 3. Ses “Kemençe” olarak verilebilir. Dikkat ettiniz mi? Kemençe çalınca yerimizde duramıyoruz, içimiz kıpır kıpır oluyor. Ney çalınca ise derin düşüncelere dalıyoruz. Bağlamanın tellerine dokunulduğunda ise içimizi bir sıcaklık kaplıyor.

- Sonrasında Materyal fabrikasında bulabileceğiniz etkinlikleri yapabilirsiniz:

- Etkinlikleri tamamladıktan sonra “Bugün burada hep beraber türkülerimizin izini sürdük. Ama bu yolculuk burada bitmiyor. Sizden bir ricam var: Dersimiz bitince büyüklerinize şu soruyu sorun: **“Bizim memleketimizin ruhunu anlatan o asıl türkü hangisi? Ve o türkünün bir hikâyesi var mı?”**. Gelecek derse kadar kulağınız türkülerde olsun.